

Valeaslakki

Minä se olen tällöinen valeaslakki. Minulta kysytään usein, olenko lappalainen. Vastaan, että en, mutta ei se aina auta. Jossain lehdessä sain jo saamelaisprinsessan kruunun. Nolotti. Tässä sitä ratsastellaan vähemmistöeksotiikalla vaikka veri vetää pottupeltoon.

Nykyään etnisuus ei ole häpeänpaalu. Vanhat asenteet vain jurnaavat kovin tiukassa. Kun Linanjuhlien lähetyksessä 2012 juontaja kommentoi: ”Sieltä saapuvat nyt kiintiö-Aslakit. Viinat piiloon äkkiä”, on kyse härskistä stereotyyppien käytöstä. Katsoin männäviikolla vanhoja Pultti-bois-ohjelmia. Niissä Aake Kalliala ja Pirkka-Pekka Petelius höykyttivät niin neekereitä, mustalaisia kuin Lapin heinäkenkiäkin. Luostolle lusthin pithon ja niin etiäppäin. Nykyään tuollaisia vitsejä pidettäisiin vähintäänkin poliittisesti epäkorrekteinä. Vaan asenne tulee esiin, kun aletaan puhua saamelaisten kielioikeuksista. Hämmästyttävän harva tietää, että saamenkielillä on Sodankylässä, Ivalossa ja Utsjoella virallisen kielen asema.

Jotain hyvääkin: Lapin Kansassa on nykyään saamenkielinen osio. Median linja on parantunut ajoista, jolloin saamelaiset esitettiin porovarkaina juoppoina, joiden eksoottiset perinneasut kyllä kelpasivat matkailun edistämiseen mutta joita ei pitänyt päästää julkisesti mielipiteitään joikaamaan.

Internetissä on kiertänyt aloite, jossa vaaditaan saamenkielistä Oddasat-uutisia parempaan katseluaikaan. Kyse on laajemmin vähemmistön oikeuksista puolustaa kieltään. Saamenkielisisä, suomeksi tekstitetyissä uutisissa on asiaa koko Pohjois-Kalotin alueelta. Tekisi monelle etelän venkulallekin hyvää nähdä uutisia hieman toisesta vinkkelistä. Vaan ei. Suomi on muuten ainoa Skandinavian maa, jolla ei ole ollut kanttia pyytää anteeksi saamelaisilta näiden maiden varastamista, pakkosiirtoja ja -steriloimista, kulttuurin alasajoja ja muita kenkkumaisia tempauksia.

Katja Kettu